

GEZONDE CONFLICTEN

EEN UITDAGING IN TEAMONTWIKKELING

Anne-Marie Claassen
en
Rob Koks

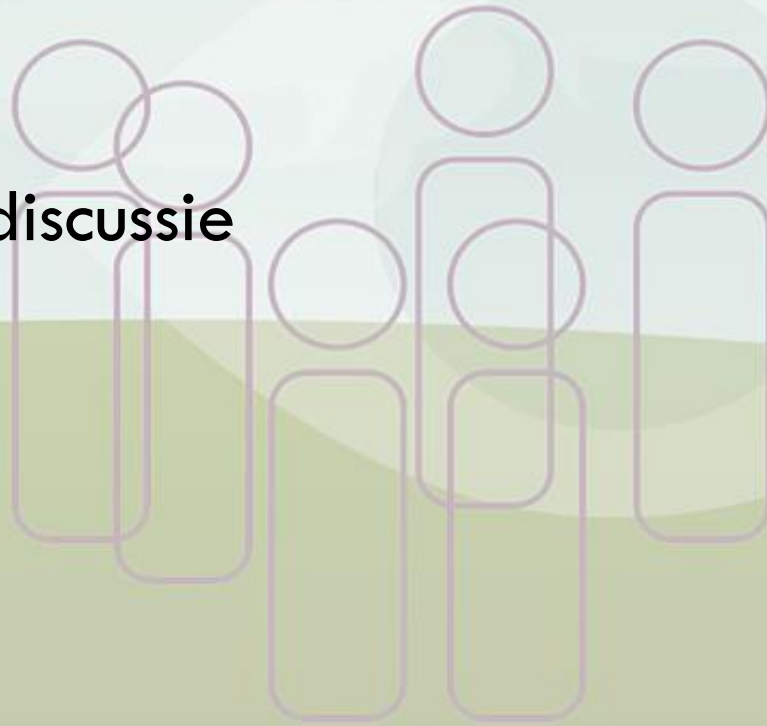
Workshop congres Verder Kijken in Teams
23 september 2016, Amersfoort

Doelen van de workshop

- uw competentie als leidinggevende vergroten
- uw eigen probleem met conflicten in uw team verminderen
- de ontwikkeling van uw team bevorderen

Opzet van de workshop

- Inleiding
- Theorie
- Oefenen
- Conclusie en discussie

Basiskennis van conflicthantering: theorie van Glasl

- Conflicten: potentieel destructief
- Youtube: “Omgaan met conflicten”
- De escalatie- ladder: arousal neemt toe, nadenken en vertrouwen neemt af

Stap 1: opwinding neemt toe

Stap 2: dreigen of provoceren

Stap 3: geweld of (zelf-)destructie

Conflicten: potentieel constructief

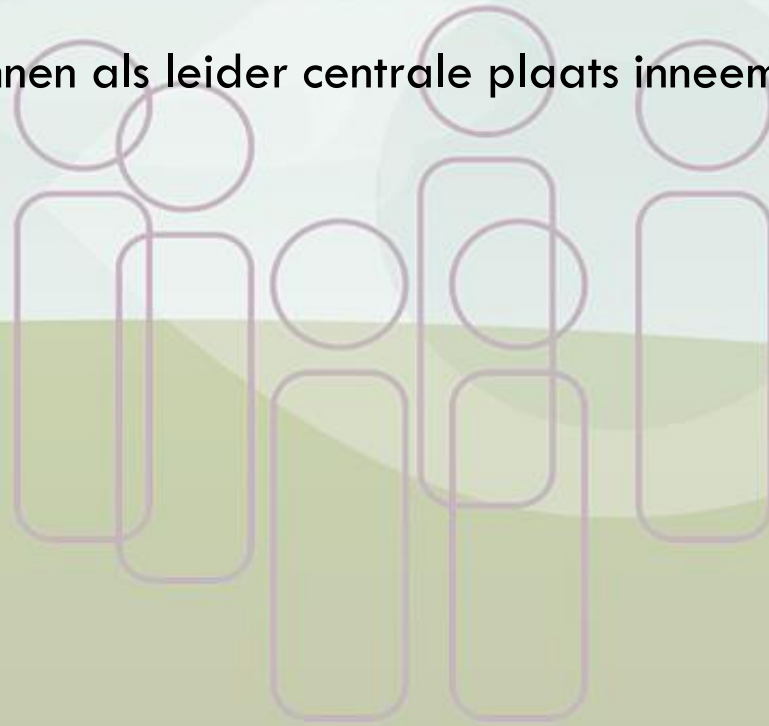
- Open houding t.o.v. verschillen
- Kennis van de ontwikkeling van teams en wat teams nodig hebben in een bepaalde fase

Team-ontwikkeling

- Van een beginnende groep naar een gezonde werkgroep
- Van afhankelijk naar zelfstandig, van eenvoudig naar complex
- Verloopt in fasen
- Gaat niet vanzelf:
- Overgangsproblemen te overwinnen

Fasen

- Relatief rustige periodes met een bepaalde interactie-structuur: rollen en normen
- Moeilijker te herkennen als leider centrale plaats inneemt of gestructureerd werkt
- Voorbeeld:

Stagnaties of crises

- Relatief onrustige periodes rond een bepaald thema of conflict
- Taakorganisatie wringt met emotionele onderstroom
- Voorbeeld:

Teamontwikkeling

Kunnen herkennen en hanteren van ontwikkelingscrisis is belangrijk om:

- stagnaties te voorkomen
- disfunctioneren aan te pakken

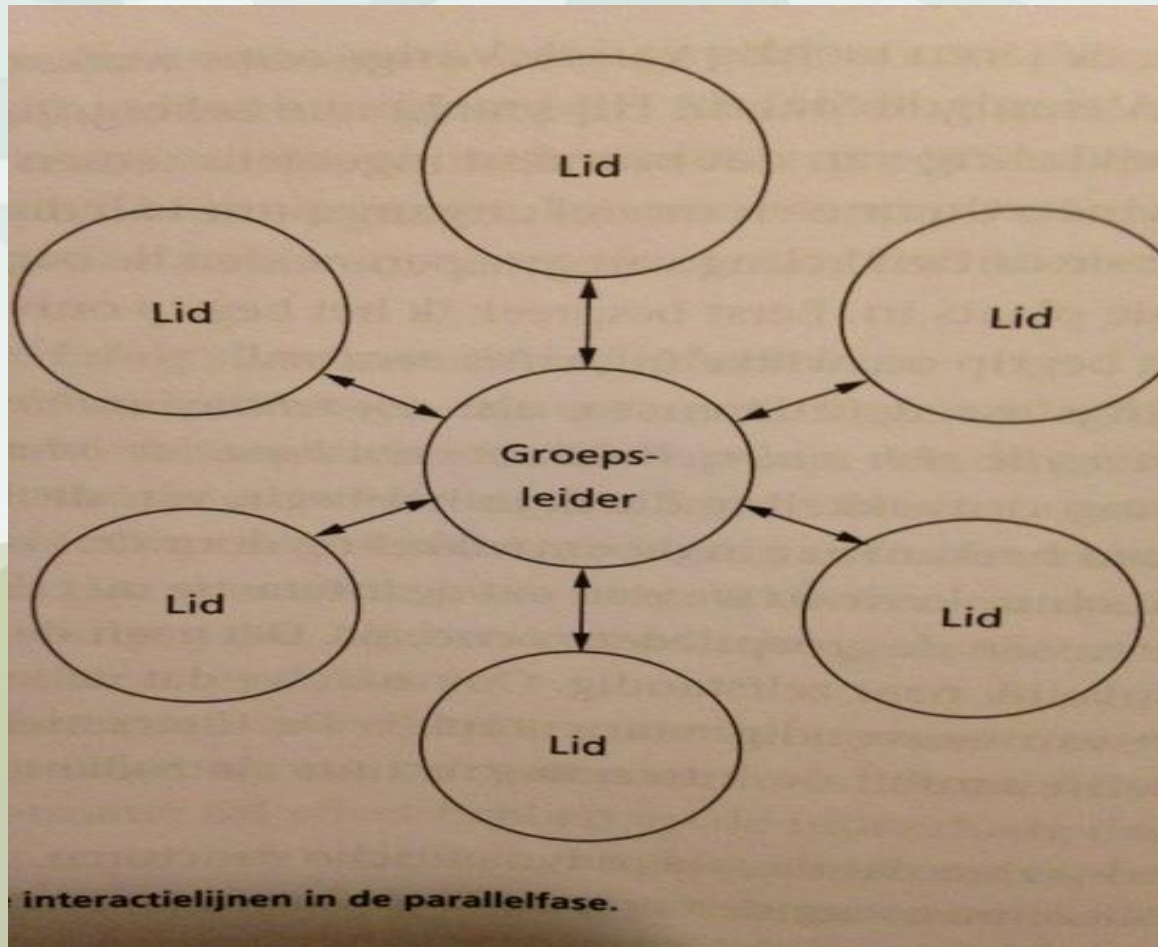
Ontwikkelings-fasen: Tuckman, Schutz, Levine,

- **Voorfase:** voorbereiding, bepalen van doelen en grenzen
- **Forming:** orientatie- of parallel- of afhankelijkheidsfase: groepsvorming, en commitment aan de taak
- **Storming:** autoriteitscrisis, oppositie- of machtsfase: meer agressie tbv. bescherming individualiteit
- **Norming:** opnemings- of cohesie-fase, op weg naar een werkeenheid
intimiteitscrisis: bepalen van hoe persoonlijk/open het contact
- **Performing:** werkgroep; soms wederkerigheidsfase
- **Afronding:** separatiecrisis en loslatingsfase; bij bv. vertrek, wisseling van leider, fusie, ontslag

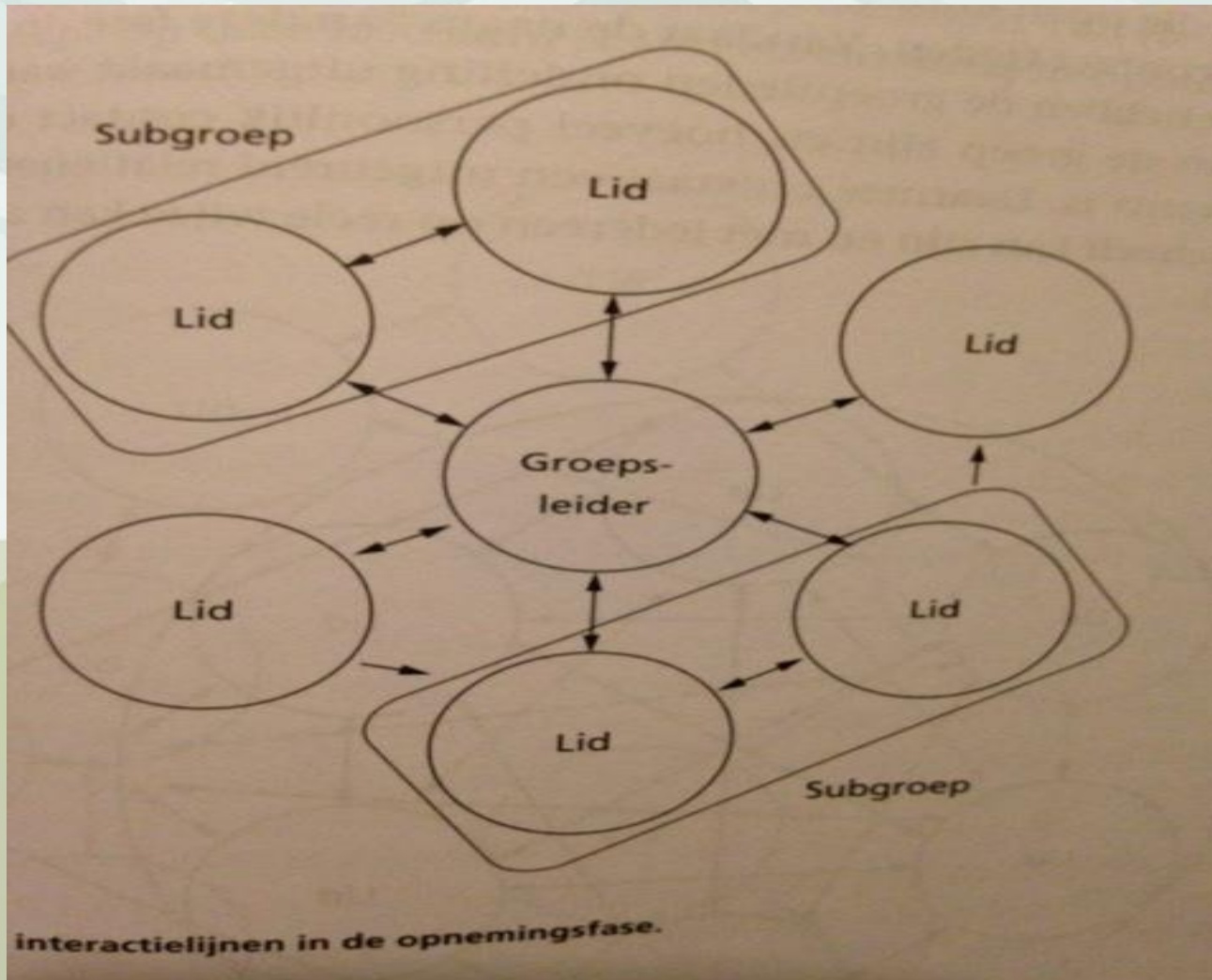
Ontwikkelings-fasen: parallelfase

plaatje uit Groepsbegeleiding en groepsbehandeling in de gezondheidszorg, Willem de Haas

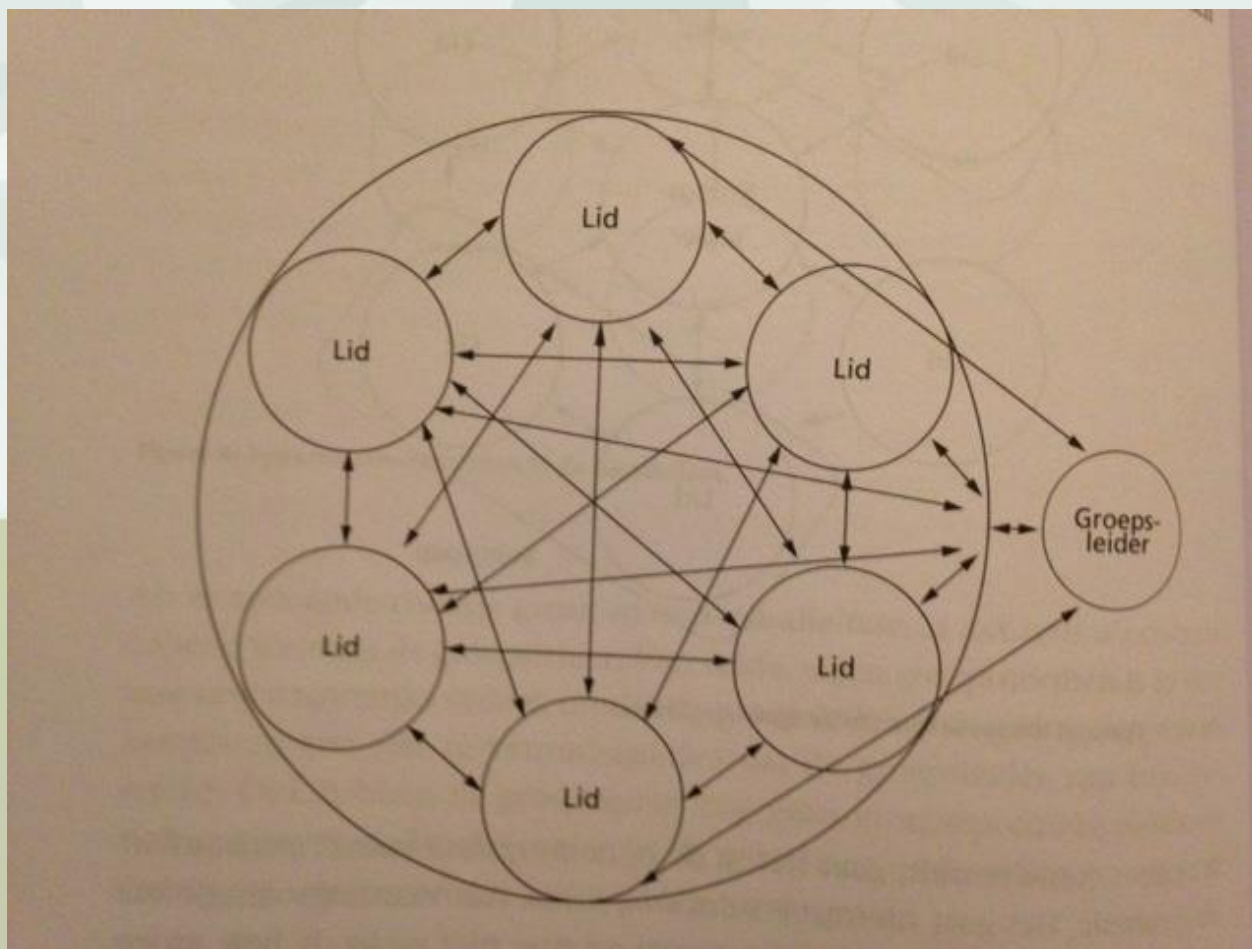
Ontwikkelings-fasen: opnemingsfase

plaatje uit Groepsbegeleiding en groepsbehandeling in de gezondheidszorg, Willem de Haas

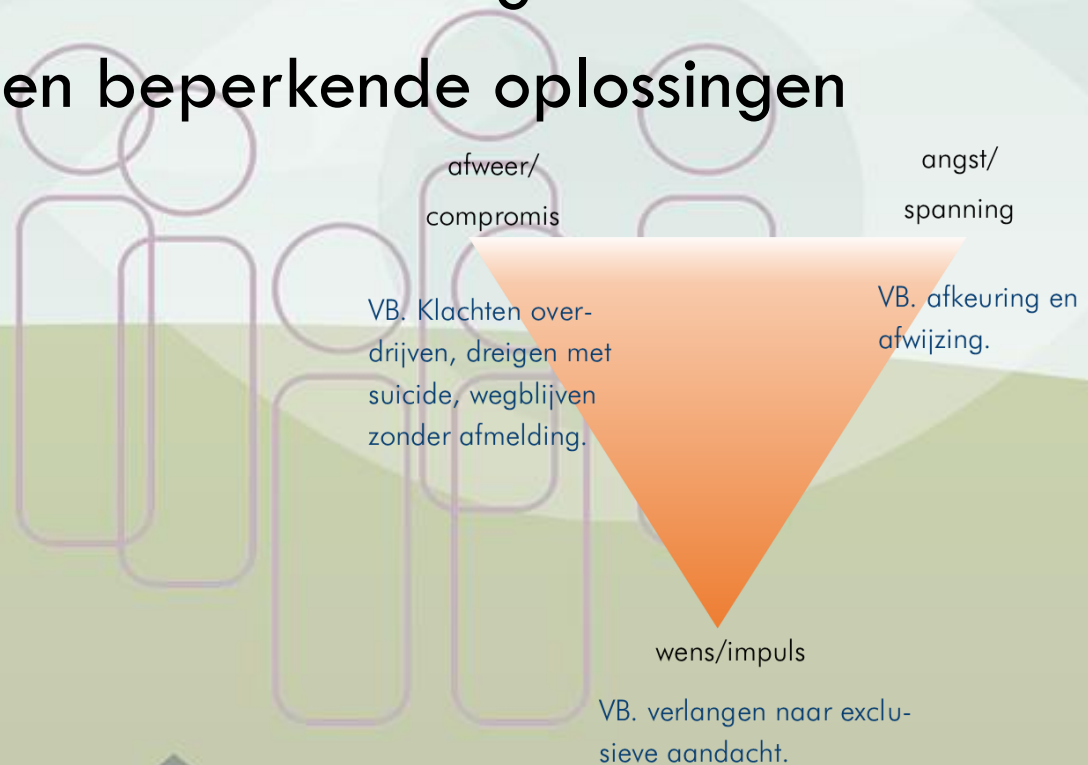
Ontwikkelings-fasen: wederkerigheidsfase

plaatje uit Groepsbegeleiding en groepsbehandeling in de gezondheidszorg, Willem de Haas

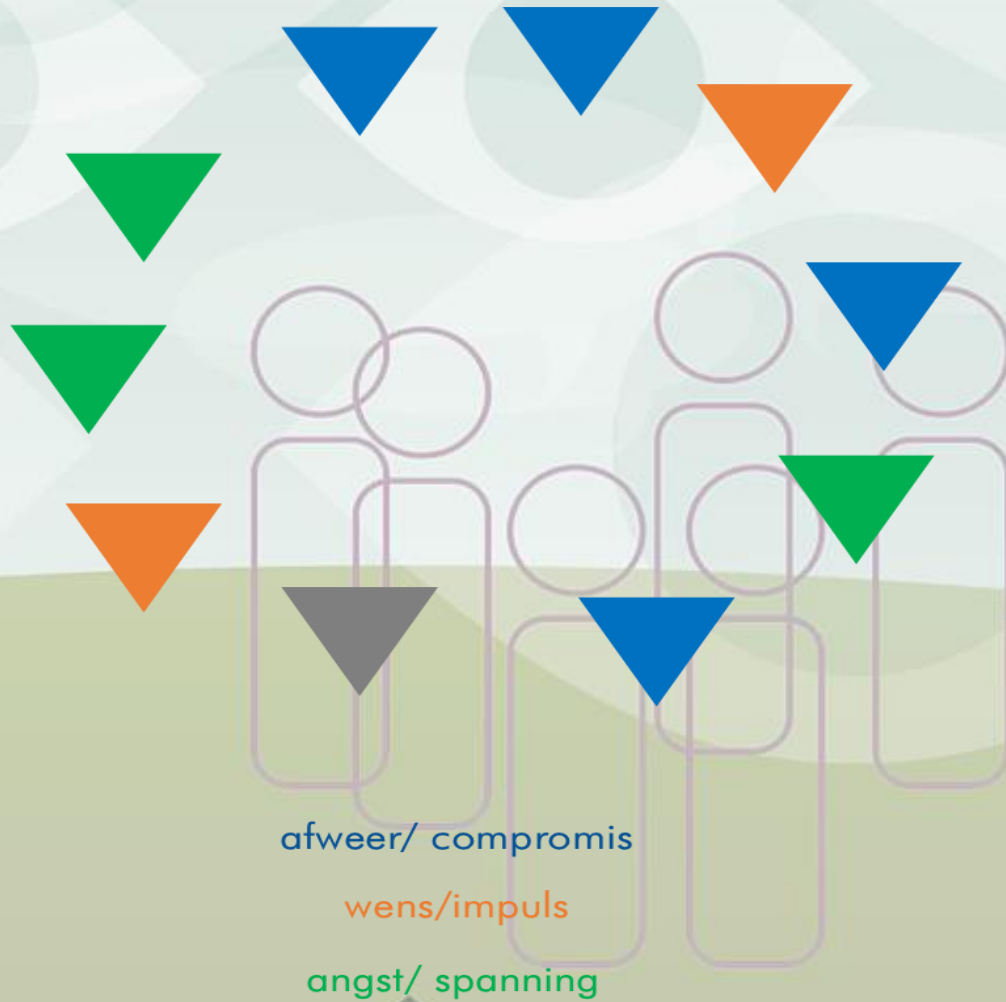

Crisis: Conflictmodel Whitaker+Lieberman

- Driehoek
- Een conflict tussen wens en angst
- Verruimende en beperkende oplossingen

Focaal groepsconflict: alle conflictdriekhoeken bij elkaar

Ontwikkeling of stagnatie

- Veel beperkende oplossingen voor een conflict blokkeren de ontwikkeling van een team
- Veel verruimende oplossingen bevorderen de overgang naar een volgend ontwikkelingsniveau

De Autoriteitscrisis

- Draait om de vraag: hoe afhankelijk of autonoom zijn wij/willen wij zijn t.o.v. de leider ?
- Wens: meer onafhankelijk en vrij tov. de leider
Angst: voor afkeuring en bestraffing, voor verlies van zelfstandigheid
- Oplossing: teleurstelling of opstand om eigen individualiteit t.o.v. de leider te beschermen

Rol van de leider bij een autoriteitscrisis

- Geef ruimte aan (negatieve) gevoelens: angst, teleurstelling, boosheid
- Wees dienend aan de taak: actief (taak verduidelijken) maar niet te actief
- Niet te snel steunen of structureren
- Probeer niet te voorkomen dat teamleden boos op je worden en
- Trek onderlinge conflicten naar jezelf toe

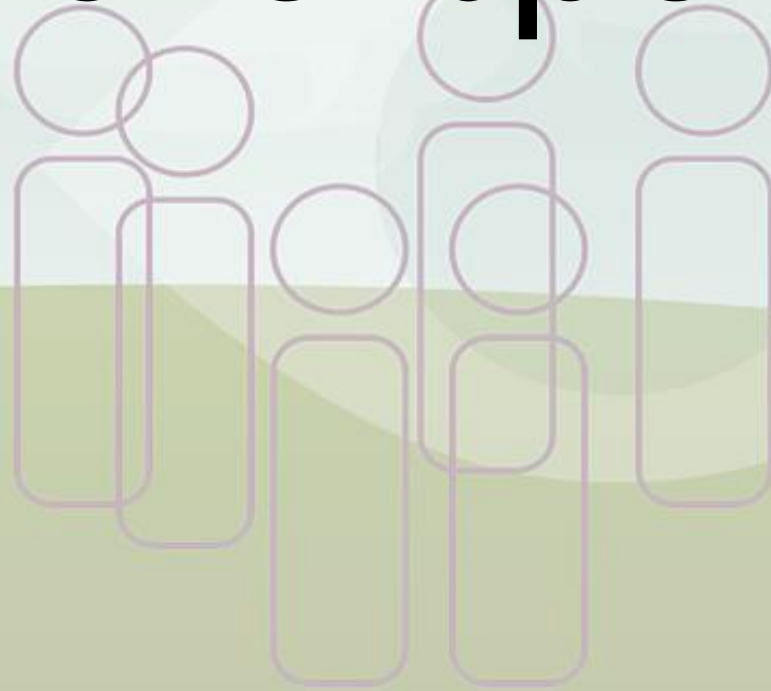
De Intimiteitscrisis

- Draait om de vraag: hoeveel diepte, openheid of verschillen verdragen/willen wij onderling ?
- Wens: meer onderlinge toenadering en cohesie
Angst: voor benauwdheid en verlies van eigenheid tov. de teamleden
- Oplossing: onderlinge afstand en nabijheid bepalen

Rol van de leider bij een intimiteitscrisis

- Accepteer verschillen, nodig de uitwisseling uit
- Wees dienend aan het proces: wordt minder actief
- Geef aandacht aan weerstanden tegen intimiteit
- Probeer te verdragen dat je 'overbodig' wordt
- Beheers je 'scoringsdrift'

Rollenspel

Take-home message: stellingen

1. Conflicten zijn een noodzakelijk onderdeel en voorwaarde voor de ontwikkeling van een team
2. Een Goede Leider heeft oog voor de noden van het team in bepaalde fasen van haar ontwikkeling
3. In een Gezond Team bestaan duidelijke verschillen tussen medewerkers; meningsverschillen en conflicten kunnen op een 'verruimende' manier worden opgelost